

FEDERALE ADVIESRAAD VOOR OUDEREN

Advies 2014/7

De Federale Adviesraad voor Ouderen, opgericht krachtens de wet van 8 maart 2007 tot oprichting van een Federale Adviesraad voor Ouderen en waarvan de leden benoemd zijn bij het koninklijk besluit van 13 november 2012 houdende benoeming van de leden van de Federale Adviesraad voor Ouderen, heeft tot taak om op eigen initiatief, op verzoek van de federale regering of op verzoek van een Wetgevende Kamer advies uit te brengen over de tot de bevoegdheid van de federale overheid behorende aangelegenheden met betrekking tot de pensioenen, de gelijkheid van kansen, de sociale integratie en de bestrijding van de kansarmoede, de toegankelijkheid tot de gezondheidszorg en de mobiliteit.

Met toepassing van artikel 3 §3,1° van voormelde wet van 8 maart 2007 brengt de Federale Adviesraad voor Ouderen volgend advies uit:

ADVIES VAN DE FEDERALE ADVIESRAAD VOOR OUDEREN OVER DE TOEPASSING VAN HET GENERATIEPACT EN DE WELVAART

SITUERING

De bijdrage voor **solidariteit tussen de gepensioneerden** (van 0,5 tot 2%) werd ingevoerd bij de wet van 30 maart 1994 met het oog op de sanering van de overheidsfinanciën en meer bepaald op het herstellen van het financieel evenwicht van de sociale zekerheid.

Deze wet hield eveneens de invoering in van de zogenaamde 'intra-generationale' solidariteit waarbij aan de hoogste pensioenen een bijdrage werd gevraagd voor de financiering van de pensioenen maar dan wel gekoppeld aan de belofte om met de opbrengst van deze bijdrage de laagste pensioenen selectief welvaartsvast te maken.

De wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact voorziet in haar artikelen 5 en 72 in een enveloppe voor de welvaartsaanpassing van alle of sommige uitkeringen van de sociale zekerheid van de zelfstandigen en van de werknemers.

Artikel 5 § 2 van deze wet bepaalt dat de beslissing wordt voorafgegaan door een gezamenlijk advies van het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen en van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven betreffende de verdeling van de enveloppe voor de zelfstandigen.

Wat de werknemers betreft, voorziet **artikel 72 § 2** van dezelfde wet dat de beslissing wordt voorafgegaan door een gezamenlijk advies van de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

Bij onderzoek van beide bepalingen blijkt dat de aanpassing van de pensioenen voorzien en toegekend in het kader van de wet betreffende het generatiepact, **gefinancierd wordt door de gepensioneerden zelf** door middel van de solidariteitsbijdrage.

In 2013 bedroeg het bedrag van de solidariteitsbijdragen :

- voor de werknemers : 66,62 miljoen euro
- voor de zelfstandigen : 2,76 miljoen euro
- voor de statutaire ambtenaren : 176,60 miljoen euro
- voor de kapitalen van de 2de pijler : 57,87 miljoen euro

Zijnde in totaal : 303,85 miljoen euro voor 2013

Aangezien het aantal gepensioneerden ieder jaar toeneemt, zal dit eveneens een weerslag hebben op de heffing van de solidariteitsbijdrage, waardoor het bedrag voor 2014 en 2015 zeker **op** meer dan 600 miljoen € mag geraamd wordt.

Het is dan ook onlogisch dat degenen die bijdragen tot de welvaartsfinanciering geen inspraak hebben bij de verdeling van de enveloppe die bedoeld is voor de verbetering van de pensioenen.

Bovendien voorziet de Programmawet van 2 januari 2001 in zijn artikel 66§14 dat er jaarlijks een bedrag van 47 miljoen euro wordt voorafgenomen op de opbrengsten van de personenbelasting en wordt toegewezen aan de RSZ-Globaal Beheer, ter financiering van de verhoging van het minimumpensioen van de werknemers.

Wat de uitgaven betreft, het voorstel van de sociale partners voor de aanpassing van de pensioenen voor de jaren 2015-2016 bedraagt 52,5 miljoen euro. Indien men hierbij de terugkerende aanpassing van de pensioenen van 5 jaar optelt (die niet noodzakelijk de laagste pensioenen betreft) komt men aan een bedrag van 77,5 miljoen euro.

De solidariteitsbijdrage van de statutaire ambtenaren uit de publieke sector worden op basis van de Wet van 17 september 2005 houdende invoering van een egalisatiebijdrage voor pensioenen gestort ten voordele van een "Fonds voor het evenwicht van de pensioenstelsels".

Bij het bestuderen van het Vade Mecum 2014 van de FOD Sociale Zekerheid vindt men in het stelsel van de werknemers voor de RVP een post solidariteitsbijdragen (65,996 miljoen euro voor het jaar 2013).

ADVIES

1. De Raad dringt er op aan dat de Artikelen 5 en 72 van de wet van 23 december 2005 betreffende het Generatiepact gewijzigd worden door in hun § 2, zoals voor § 2 van artikel 73bis, te bepalen dat de beslissing wordt voorafgegaan door een gezamenlijk advies van ... "de Federale Adviesraad voor Ouderen".
2. Een gelijkwaardig bedrag aan dat van de solidariteitsbijdragen moet **volledig** in de welvaartsenveloppe opgenomen worden ten einde het waardeverlies van de pensioenen op te vangen.
De evolutie van de pensioenbedragen van de laatste 40 jaar bevestigt immers dit waardeverlies als gevolg van het feit dat in het verleden de pensioenen slechts sporadisch aan de loonevolutie werden aangepast.

Het bedrag voorzien door artikel 66§14 van de programmawet van 2 januari 2001, zijnde 94 miljoen euro (voor twee jaren) dienen integraal te worden opgenomen in de welvaartsenveloppe zoals voorzien is in de wet.

3. De Raad dringt er bij de Regering op aan een automatische welvaartsaanpassing voor de pensioenen in te voeren door een koppeling van de pensioenen aan de loonevolutie.
4. Tevens is een inhaalbeweging ten voordele van de oudste pensioenen en de toepassing van de pensioenaanpassingen van 5 jaar en 15 jaar een absolute prioriteit.
5. Daarbij stelt de FAVO voor om :
 - Het gewaarborgd minimumpensioen voor een volledige loopbaan in de regeling van de werknemers moet ten minste gelijk zijn aan 90% van het gewaarborgd minimumloon voor een werknemer (voor de werknemers van 21 jaar).
 - **de grensbedragen van het minimumrecht per loopbaanjaar te verhogen.**
Sedert de invoering van het minimumrecht per loopbaanjaar (vanaf 1 januari 2002)

werden deze grensbedragen, niet in dezelfde mate verhoogd als het bedrag van het "minimumrecht per loopbaanjaar".

In de periode van 1 januari 2002 tot 30 september 2013 evolueerde het minimum jaarrecht van € 13.682,34 naar € 22.466,73 per jaar, zijnde een toename met 64,20%.

De grensbedragen evolueerden in dezelfde periode slechts met 26,83%, namelijk:

- Voor een alleenstaande van 11.269,66 euro naar 14.292,89 euro
- Voor een gezin van 14.089,09 euro naar 17.866 euro.

- de negatieve effecten van de huidige reglementering m.b.t. de berekening van het minimumpensioen bij een gemengde loopbaan weg te werken door het " Klein gewaarborgd minimum pensioen" voor werknemers te vervangen door een systeem **waarbij het minimumpensioen voor gemengde loopbanen proportioneel zou berekend worden in functie van de gepresteerde loopbaan in iedere sector** (zie Advies FAVO 2013-3 Klein Gewaarborgd Minimum Pensioen van 25 juni 2013 in bijlage)

Goedgekeurd tijdens de plenaire zitting van 11 september 2014.

De voorzitter,

Willy PEIRENS

De Ondervoorzitter,

Luc JANSEN